

Nr 21. november 2019

Aktuellt på bullerområdet

Det händer mycket på bullerområdet just nu! Här kommer årets tredje och sista nyhetsbrev från Bullernätverket där vi sammanfattat några aktuella händelser.

Bullerarbetet inom EU

Den 25-26 november har EU-kommissionen bjudit in representanter från medlemsstaterna till möten i "Noise expert group" och Noise regulatory committee". Ämnen på agendan är kartläggningar, åtgärdsprogram och införandet av beräkningsprogrammet CNOSSOS-EU. Sverige representeras på mötena av Naturvårdsverket.

Kunskapscentrum om buller

Vi har i tidigare nyhetsbrev skrivit om det kunskapscentrum om buller som Väg- och transportforskningsinstitutet (VTI) driver på uppdrag av berörda myndigheter. Ännu har ingen information från projektet publicerats, intresserade kan höra av sig till VTI, se länk: <https://www.vti.se/sv/Forskningsomraden/buller/>

Statlig medfinansiering till kommuner

Trafikverket erbjuder sedan länge möjlighet till statlig medfinansiering för att begränsa buller vid kommunala gator. I skriften "Hantering av statlig medfinansiering" beskrivs hur man går tillväga. Åtgärder som kan beviljas bidrag är ljudisoleringsåtgärder vid fasader och andra bullerdämpande åtgärder samt merkostnad vid byte till bullerreducerande beläggning. Normalt utgör bidraget 50 procent av åtgärdskostnaden.

<https://www.trafikverket.se/tjanster/ansok-om/ansok-om-statlig-medfinansiering-till-regionala-kollektivtrafikanlaggningar-trafiksakerhet-och-miljo/>

<https://trafikverket.ineko.se/se/hantering-av-statlig-medfinansiering-till-regionala-kollektivtrafikanlaggningar-samt-%C3%A5tg%C3%A4rder-f%C3%B6r->

Detta är Bullernätverket

Bullernätverket i Stockholms län är ett nätverk för samverkan i bullerfrågor. Nätverket drivs gemensamt av Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms stad, STORSTHLM och Centrum för Arbets- och Miljömedicin vid Stockholms läns landsting.

Målet med nätverket är att öka den regionala kompetensen inom bullerområdet och att skapa förutsättningar för att miljömålen för buller ska uppnås.

Nätverket ska stimulera erfarenhetsutbyte och utveckling av metoder för att åtgärda bullerproblem samt bidra till kunskapsspridning inom buller- och ljudmiljöfrågor. Nätverket ska också vara ett forum som bidrar till samarbete över yrkesgränser.

Kontakt

ragnvi.josefsson@lansstyrelsen.se
stefan.a.larsson@lansstyrelsen.se
magnus.lindqvist@stockholm.se
sara.e.nilsson@stockholm.se
charlotta.eriksson@sll.se

www.bullernatverket.se

[f%C3%B6rb%C3%A4ttrad-milj%C3%B6-och-trafiks%C3%A4kerhet-p%C3%A5-det-kommunala-v%C3%A4gn%C3%A4tet](#)

Riktvärden för stömljud

Trafikverket arbetar med att ta fram interna riktvärden och handledning för hantering av stömljud från trafik. En utgångspunkt är det arbete som gjordes inom den nationella bullersamordningen för några år sedan då det föreslogs att övergå från riktvärdet 30 dBA maximal ljudnivå SLOW till 35 dBA FAST. Ett av underlagen var en rapport som WSP tog fram på uppdrag av myndigheterna inom samordningen.

En workshop inom projektet hölls 20 november.

Mer info finns hos Trafikverket.

<https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhället/miljoarbete-i-sverige/buller/stömljud-%20riktvarden-spar-vagburen%20trafik-151117.pdf>

Buller i hamnar

2017 inleddes ett projekt om hantering av buller i hamnområden som heter Neptunes. Målet med projektet är att beskriva och samordna hantering av hamnbuller.

Frågan är av stor betydelse då både städer och hamnar växer allt närmare varandra. Ett syfte med projektet är att olika hamnar tillsammans kan dela erfarenheter, åtgärder och på så vis arbeta proaktivt för att undvika att buller blir ett problem vid närliggande bebyggelse.

På projektets hemsida finns bland annat en 132-sidig "Best practise guide". Projektet är ett samarbete mellan 11 hamnar i Europa, Australien, Canada samt någras ytterligare aktörer. Malmö, Göteborg och Stockholms hamnar medverkar i arbetet som planeras att avslutas under 2020.

www.neptunes.pro

Buller från idrottsplatser

Hantering av buller från idrottsplatser är en uppmärksammas fråga, både vid befintliga miljöer och i planeringen. Ett ärende hos mark- och miljödomstolen vid Boovallen i Nacka har blivit

omdebatterat. Ärendet har nyligen resulterat i en interpellationsdebatt i riksdagen (se länk nedan). I den debatten anger ansvarig minister att "...Naturvårdsverket tagit initiativ att tillsammans med övriga berörda myndigheter se över möjligheten att utforma en särskild vägledning om buller från idrottsplatser".

Ärendet i Nacka har nyligen beviljats prövningstillstånd vid mark- och miljööverdomstolen.

<https://www.domstol.se/nyheter/2019/11/mark--och-miljooverdomstolen-beslutar-att-prova-malet-om-forelaggande-for-att-minska-bullerstorningar-vid-boovallen/>

<https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/myclub-site/uploads/documents/000/017/421/NackaTingsr ttDom20190618Boovallen.pdf>

<https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/interpellation/barns-idrottande-och-bullernivaer-H71041>

Planering med hänsyn till både buller och luft

Under 2018-2020 driver Chalmers tillsammans med bland andra COWI samt några kommuner ett projekt med syfte att utveckla metodik för att hantera luftföroreningar och buller kombinerat med avseende på utformning av hus och användning av grönska. Morphology and Greening for Noise and Air – MaGNA.

Slutna kvarter i en stadsmiljö minskar möjligheten att vädra bort luftföroreningar från vägar men skapar ofta tysta innergårdar. Ett exempel som forskarna tittar på är om det är möjligt att öppna upp delar av fasaden mot innergården för att på så sätt öka möjligheten att ventilera bort luftföroreningarna men fortsatt ha en tyst innergård med hjälp av bland annat vegetation.

I arbetet, som finansieras av FORMAS, granskas ett flertal fallstudier inom området. Kunskapsspridningen kommer att ske via de två medverkande kommunerna samt vetenskapliga tidskrifter och en broschyr. En workshop hölls 2019-11-15.

<https://www.chalmers.se/en/projects/Pages/Increasing-citiesQ-capacity-to-manage-noise-and-air-quality.aspx>

Grönare städer – Bidrag till kommuner

Det har tidigare funnits möjlighet för kommuner att söka bidrag för att främja stadsgrönka och ekosystemtjänster i urbana miljöer. Syftet med stödet var att utveckla städer till gröna och hälsosamma platser, öka välbefinnande, öka klimatanpassning och bidra till att nå miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. Riksdagen bestämde i samband med beslut om statens budget för 2019, att avveckla bidraget.

I budgetpropositionen för 2020 anges ett återinförande under nästa år. Utformning och kriterier är inte klart och kommer anges i en förordning.

Buller, dagsljus, energi

White Arkitekter arbetar tillsammans med flera andra i ett projekt som handlar om att ta fram en handbok om hantering av buller, dagsljus och energi i stadsplanering. Finansieras genom internt forskningsstöd samt från Energimyndigheten. Klart under 2020.

Ett frukostseminarium hölls 1 oktober.

Kontakt: caroline.cederstrom@white.se

International Congress on Acoustics 2019

I september hölls konferensen ICA2019 i Aachen, Tyskland.

Via hemsidan går det att ta del av samtliga (mer än 1500) presentationer. www.ica2019.org

Kommande konferenser 2020

20-24 april: Acusticum Forum. Lyon

<https://fa2020.universite-lyon.fr>

4-6 maj: Baltic-Nordic Acoustics Meeting (BNAM). Oslo

www.bnam2020.org

15-18 juni: Noise as a public health problem (ICBEN). Stockholm

www.icben2020.se

12-16 juli: International Congress on Sound and Vibration (ICSV).

Prag www.icsv27.org

23-26 augusti: Internoise 2020. Seoul

www.internoise2020.org

Fler konferenser finns listade här: www.icacommission.org

Domar

MMÖD 5652-18

Mark- och miljööverdomstolen avslår bolagets överklagande. Med hänsyn till bullrets karaktär (särskilt störande) bedöms ljudnivån oacceptabelt hög hos närboende.

P 12126-18

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom och avslår ansökan om bygglov.

MMD 6166-18

Mark- och miljödomstolen konstaterar att bedömningen inte bör utgå från infrastrukturpropositionens riktvärden och den så kallade åtgärdsnivån 65 dBA utomhus, utan bör göras utifrån bland annat Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus. Beslut att vidta bullerbegränsande åtgärder fastställs.

Mark- och miljööverdomstolen har den 10 oktober givit prövningstillstånd (M 7937-19)

MMD 1317-19

Mark- och miljödomstolen konstaterar att bullerutredningarna visar att riktvärdena för industribuller överskrids och hänsyn bör tas till bromsskrik, som till sin karaktär kan vara så störande att åtgärder bör vidtas oavsett nivåer. Ärendet återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning.

MMD 6692-18

Mark- och miljödomstolen konstaterar att riktvärdena för trafikbuller i infrastrukturpropositionen överskrids. Att fastigheten uppförts år 2005 vid en befintlig väg, föranleder inte någon annan

bedömning. Överklagandet avslås och föreläggandet om bullerskyddsåtgärder på fastigheten kvarstår.

MMD 1289-19

Mark- och miljödomstolen konstaterar att bullerberäkningen inte är tillräcklig. Det finns skäl att göra bullermätning inne i bostaden. Ärendet återförvisas till nämnden.

MMD 3643-19

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet. Länsstyrelsens beslut står fast att lämna klagomålet utan ytterligare åtgärd vad gäller trafiksituationen vid bostäderna. Ärendet återförvisas till nämnden i den del som gäller frågan om störningar från vägtrafiken för skolbarnen på en skola längs vägsträckan.

MMD 1981-19

Mark- och miljödomstolen anser att tillsynsmyndigheten har saknat underlag för att göra en olägenhetsbedömning och om behov av eventuella försiktighetsåtgärder finns. Överklagandet avslås.

MMD 5982-18

Mark- och miljödomstolen anser att det finns skäl att förelägga om ljudmätningar. Nämndens beslut fastställs.

Buller och hälsa

Ny studie om vägtrafikbuller och förstadier och riskfaktorer för diabetes och hjärtkärlsjukdom (SCAPIS-Buller)

Forte finansierar ett projekt med 3,3 miljoner kronor där kopplingen mellan diabetes, hjärtkärlsjukdom och trafikbuller ska undersökas (SCAPIS-Buller). Projektet ger möjlighet att studera förstadier och riskfaktorer till dessa sjukdomar och deras samband med bullerexponering i hemmet. På sikt hoppas projektet kunna besvara frågan om ämnesomsättningen och hjärta och kärl påverkas av bullerrelaterad stress och sömnstörningar.

Projektet leds av Petter Ljungman vid Karolinska Institutet (KI) men är ett samarbete mellan forskare från Stockholm, Göteborg, Uppsala, Lund och Umeå. Övriga medverkande forskare från Stockholms Region är Charlotta Eriksson och Göran Pershagen.

Hälsosamma omgivningsmiljöer

Ett forskningsprojekt om stadsgrönka och dess påverkan på människors hälsa pågår av forskare vid Karolinska Institutet, Centrum för arbets- och miljömedicin och Umeå universitet. Projektet är finansierat av Formas, det statliga forskningsrådet för hållbar utveckling och ska pågå i 3 år.

Genom omfattande fältstudier med bl.a. GPS-spårning av individer, salivprovtagning och sömn-, aktivitets- och blodtrycksmätningar av cirka 800 personer bosatta i Stockholms Län samt uppskattning av den faktiska dygnsexponeringen till grönska, kommer samband mellan stadsgrönka och hälsa samt underliggande mekanismer att undersökas. Ett av syftena med studien är att undersöka om stadsgrönka kan motverka de negativa hälsoeffekterna av buller och luftföroreningar.

Mer information finns på:

<https://www.camm.sll.se/var-verksamhet/projekt/halsosamma-omgivningsmiljoer/>

Miljöhälsoenkäten

Datinsamlingen för miljöhälsoenkät 2019 är slutförd. Enkäten skickades till ca 110 000 personer runt om i Sverige varav drygt 30 000 i Stockholm. Enkäten besvarades av vårdnadshavare som har barn i åldrarna 6-10 månader, 4 år och 12 år. Statistiska analyser ska nu genomföras, därefter presenteras såväl nationella som regionala resultat.

Mer om miljöhälsoenkäter finns Folkhälsomyndigheten hemsida.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/om-vara-datinsamlingar/miljohalsoenkaten/>

Bullernätverkets kommande seminarier

Höst 2019

Buller på skol- och förskolegårdar

Den här gången har vi bjudit in Naturvårdsverket, Boverket, Trafikverket och LN Akustikmiljö för att vägleda, informera, visa exempel och diskutera buller i skol- och förskolemiljö med fokus på buller utomhus. Utöver det kommer även Folkhälsomyndigheten att informera om deras uppdaterade vägledning om buller inomhus.

Tid: Fredag 6 december 2019, 09.00-13.00. Mingel och lättare lunch från kl. 12.00.

Plats: Länsstyrelsen Stockholm, Regeringsgatan 66, lokal Grand

Anmälan: Seminariet är fulltecknat!

Vår 2020 – Save the date!

Byggbuller – En tillfällig störning eller olägenhet?

13 mars, 9-13 på Länsstyrelsen. Programmet är under utformning.

Trafikbuller i befolkningen – Exponering, utsatta grupper och besvär

8 maj, Frukostseminarium på Centrum för arbets- och miljömedicin